

TÓTH TEODÓRA

Helynévvizsgálatok a Szernye-mocsár vidékén*

1. Kárpátalja magyar helynévanyagának kutatásában jelentős előrelépések történtek az utóbbi évek folyamán. A magyarlakta vidékek nagy részéről már napvilágot látott valamilyen kutatási eredmény, gyűjtés. Egy része ezeknek a munkáknak megmaradt az adatközlés szintjén, más dolgozatokban viszont a névanyagot érintő elemzést is találunk. A kutatásokról összefoglaló jellegű tanulmány is született Sebestyén Zsolt tollából.¹

1.1. A Beregszász környéki magyarlakta települések helynévanyagát nagyrészt az ő kutatásai alapján ismerjük, aki huszonkét beregvidéki településről adta közre névgyűjtését.² A Beregszászi járásban is akad azonban néhány olyan település, ahol eddig még nem folyt névgyűjtés. Mivel a magyar ajkú lakosság aránya itt a legmagasabb Kárpátalján, ezért jelentős magyar helynévanyagot kell még feltárni ezen a területen is.

1.2. Ungvár vonzáskörzetében az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Filológiai Tanszékének munkáját fontos kiemelni. Még 1992-ben adták közre tizennégy település helynévanyagát,³ s emellett meg kell említeni Ungvár és Beregszász összegyűjtött helynévanyagát is, mely az Ungvári Nemzeti Egyetem kutatóinak munkája nyomán egy-egy disszertáció alapját képezte.⁴

* A publikáció az MTA–DE Magyar Nyelv- és Névtörténeti Kutatócsoport programja keretében jött létre.

¹SEBESTYÉN ZSOLT: Magyar helynévkutatás Kárpátalján. *Névtani Értesítő*, 30. (2008) 195–202.

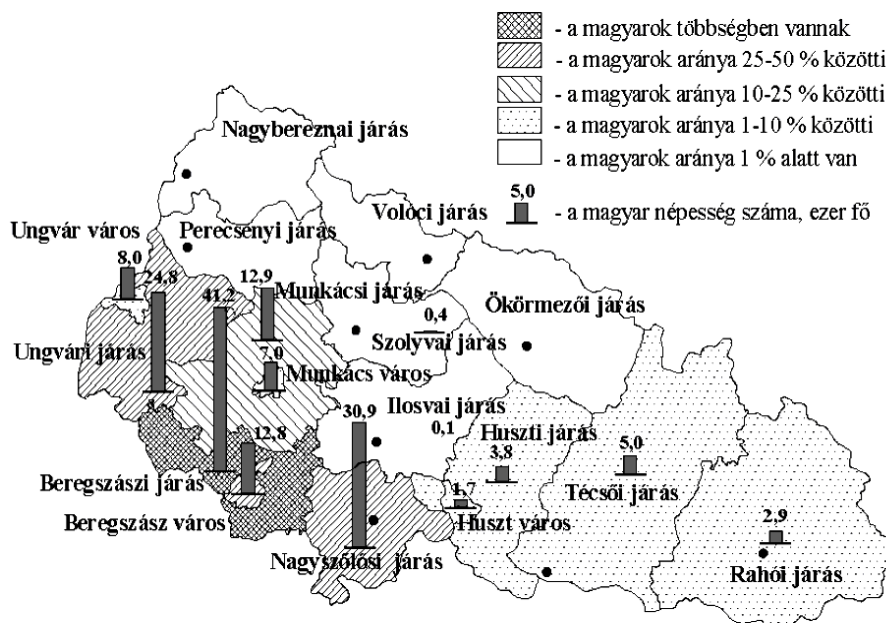
²SEBESTYÉN ZSOLT: A Beregszászi járás 11 településének helynevei. *Magyar Névtani Dolgozatok*, 178. (2002). Uő.: Hetyen földrajzi nevei. *Névtani Értesítő*, 24. (2002) 5–10. Uő.: Tíz település helynevei a kárpátaljai Beregvidékről. *Magyar Névtani Dolgozatok*, 183. (2003). Uő.: *Beregvidéki helynevek nyelvi elemzése*. Nyíregyháza, 2005. Kézirat. Uő.: Beregvidék. *Névtani Értesítő*, 28. (2006) 101–4. Uő.: Dercen történeti és mai helynevei. *Nyelvek és nyelvvaltozatok. Köszöntő kötet Péntek János tiszteletére I–II*. Szerk.: BENŐ ATTILA–FAZAKAS EMESE–SZILÁGYI N. SÁNDOR. A Szabó T. Attila Nyelvi Intézet Kiadványai 4. Kolozsvár, 2007. II., 263–72.

³HORVÁTH KATALIN–LIZANEC PÉTER–SZABÓ ERZSÉBET: *Az Ungvári járás 14 településének helynevei*. Magyar Névtani Dolgozatok, 108. Bp., 1992.

⁴ZÉKÁNY KRISZTINA: *Географічні назви місто Ужгорода та його околиць*. Ужгород, 2003. Kézirat. KÖDÖBÖCZ NATÁLIA: *Географічні назви місто Берегова та його околиць*. Ужгород, 2004. Kézirat.

1.3. A történelmi Ugocsa megye Kárpátaljára eső vidékének egészén újabban mélyreható vizsgálatokat végez Kocán Béla. Ennek a munkának bizonyos részei már megjelentek különböző folyóiratok hasábjain.⁵ Kocán alapos kutatómunkájának eredményeként a gyűjtés és feldolgozás példaértékűen tárja fel a terület helynévanyagát a legkorábbi időktől napjainkig.

1.4. Néhány további település helynévanyaga történészek, néprajzkutatók kötetiben látott napvilágot, többnyire falumonográfia részeként, fejezeteként. Ezek a szűkebb szavú adatközlések is értékes nyelvi forrásanyagot szolgáltatnak a nyelvészek számára.

1. ábra. A magyarság száma (oszlopdiaagrammal jelölve) és aránya (kitöltéssel jelölve) Kárpátalján közigazgatási egységenként a 2001-es népszámlálás adatai alapján.⁶

⁵KOCÁN BÉLA: Aklihegy helynevei. *Névtani Értesítő*, 26. (2004) 101–5. Uő.: Nevetlenfalu földrajzi nevei. *Acta Hungarica*, 12. évf. (2004). Ungvár. 32–6. Uő.: Akli helynevei. *Névtani Értesítő*, 27. (2005) 188–91. Uő.: Ugocsa megye korai ómagyar kori szláv eredetű helynevei. *Helynévtörténeti Tanulmányok 2.* (2006). 107–28. Uő.: Ugocsa vármegye korai ómagyar kori településneveinek nyelvi rendszere. *Magyar Nyelvjárások*, 44. (2006) 69–82. Uő.: Az Árpád-kori Ugocsa vármegye helyneveinek nyelvi rétegei. *Nyelvi identitás és a nyelv dimenziói*. Szerk. HOFFMANN ISTVÁN–JUHÁSZ DEZSŐ. Debrecen–Budapest, 2007. 97–112.

⁶MOLNÁR JÓZSEF–MOLNÁR D. ISTVÁN: *Kárpátalja népessége és magyarsága a népszámlálási és népmozgalmi adatok tükrében*. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Matematika és Természettudományi Tanszék. Beregszász, 2005. 28.

A magyarok által sűrűn lakott alföldi területek jelentős részén (ehhez lásd az 1. ábrát) az eddig végzett vizsgálatok is szép eredményeket hoztak már. Kárpátalja hegyvidéki részein viszont jórészt szláv lakosság él. Elszórtan vannak ugyan olyan települések, ahol jelentősebb magyar helynévanyaggal számolhatunk: ezek feltárása a jövő kutatási feladatai közé tartozik.

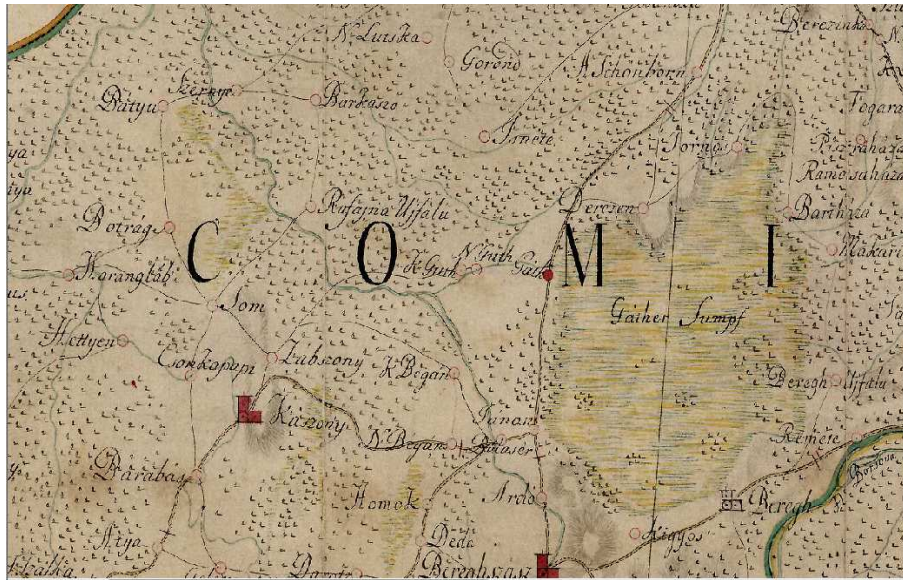
2. A helynévkutatások tekintetében szinte fehér foltot alkotnak azok a jelentős magyar lakossággal rendelkező települések, melyek Munkácshoz esnek közelebb. Ide tartoznak az egykor nagy kiterjedésű Szernye-mocsár körül elterülő települések is.

2.1. A térség korai történelméről nagy lélegzetvételű összefoglaló munkát írt a történész Lehoczky Tivadar *Beregvármegye monographiája* címmel.⁷ Nagy körültekintéssel és részletességgel gyűjtötte össze a vármegye néprajzi, történelmi hagyatékát a legkorábbi időkig visszamenőleg. Részletesen beszámol a *Gáti-tó*-nak vagy *Szernye-mocsár*-nak nevezett terület kiterjedéséről, elnevezéséről is: „E mocsár, mely hajdan szörnyei lápnak, egy 1364. évi ardói határjárás okmányban pedig „Nagy-tó”-nak is íratott – s a Tisza szabályozása előtt valóban nagyszerű tavat képezett –, Bartháza, Makarja, Nagy-bereg, Beregujfalú, Makkos Jánosi és Gát, egykor gróf Schönborn-féle uradalmi úrbéri községek, s az e faluktól határjelekkel elkülönített Egrigy erdő, másrésztől több földbirtokos, mint gróf Károlyi, Kállay, Abonyi sat. tulajdonához tartozó Kigyós, Ardó, Derczen és Fornos helységek közt terül el.”⁸

A mocsár kiterjedését, területét jól ábrázolják a ránk maradt 18–19. századi térképek is. Ezeken jól látható, mely települések környezetét, életét, s így szorosán véve névkincsét érintette a régmúltban, a lecsapolása előtt. Az alábbi, 1788-ban készült térkép, illetve annak részlete a *Gáther Sumpf* elnevezést használja a mocsár azonosítására.

⁷LEHOCZKY TIVADAR: *Beregvármegye monographiája*. 1–3. Ungvár, 1881.

⁸LEHOCZKY TIVADAR: i. m., 1: 53.

1. térkép. Bereg és Ugocsa egyesített vármegyék áttekintő térképe, a postautak feltüntetésével. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, 1788. (részlet).⁹

Az alábbi, 1799-es térkép nagy kiterjedésű tóként ábrázolja a vizekben gazdag vidéket, de jól látható, hogy hosszan elnyúlik az a terület, melyet lápos, mocsaras tájékként jelez a földabrosz.

⁹Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (a továbbiakban MNL OL). S 12 Div X No 0008: 1 – Geographische Charte des Beregh-Ugotscher Comitats.

2. térkép. Bereg megye áttekintő térképe a postautak feltüntetésével.
MNL OL, 1799. (részlet).¹⁰

Györffy György is megjegyzi, hogy a beregi és munkácsi uradalom benépesítéséről igen kevés adatunk maradt fenn. Györffy forrásaiból tudjuk, hogy „1261-ben a király az egri püspöknek adja a beregi és ugocsai uradalomban létesített és létesítendő új települések tizedét. A hegyvidék betelepítése a XIII–XIV. század fordulója táján indul meg Ilosvának és Bilkének vlach kenézek számára történt adományozásával.”¹¹ A ruszin telepítések kezdetét a Borsova völgyében Szabó István az 1336–1351 közti években jelöli meg.¹² Györffy György szerint „A terület szláv helynévanyaga arra mutat, hogy a magyarság jelentékeny szláv lakosságot talált a síkságon és a heglábaknál. Szláv eredetű pl. a Csaronda (Csarnavoda), Szernye, Kerepec, Mérce és Sztára folyónév, s a számos kisebb víz neve, amely ezeket összeköti.”¹³

A történészek többnyire egyetértenek abban, hogy etnikai térképe szerint Magyarország keleti része a 11. században vegyes magyar–szláv lakosságú vidék volt. Kristó Gyula arra hivatkozik, hogy az oklevelek tanúsága

¹⁰MNL OL S 12 Div XIII No 0305 – Mappa Comitatus Bereghiensis, 1799.

¹¹GYÖRFFY GYÖRGY: *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza*. 1–4. Bp., 1963–1998. 1: 524.

¹²Idézi GYÖRFFY GYÖRGY: i. m., 1: 524.

¹³GYÖRFFY GYÖRGY: i. m., 1: 520.

alapján Magyarország peremvidékei elenyésző népességgel vagy üres térségként tűnnek fel az Árpád-korban. Kristó szerint Magyarország széleinek térsége „gyakorlati értelemben volt üres”, és alacsony népsűrűségük alapján említettek itt az oklevelek lakatlan vidékeket.¹⁴

Kniezsa István szerint a Laborc, Ung és Latorca völgyeire vonatkozólag (ez a Szernye-mocsártól kissé északabbra fekvő terület) világos a kép: „biztosan tudjuk, hogy itt, a Vihorlát hegyláncon túl, semmiféle település a XIV. századig nem volt. A Vihorlát és a Keleti Beszkidek közti medencéket a XIV. századtól kezdve ruténnel telepítették.” Leírja, hogy a szláv telepek zöme a Tisza-Szamosszögben, azaz a Szamosháton helyezkedett el. Keletre azonban, a „Szamos völgyében felfelé telepeik mind ritkábbakká válnak, aminek okát e vidék részben mocsaras, részben pedig őserdővel borított hegyvidéki jellegében kell keresnünk.” Kniezsa István úgy véli ugyanakkor, hogy a „Szernye-mocsár és a Tisza közti mocsaras-erdős terület víz- és helynevei túlnyomóan szláv eredetűek.”¹⁵

Kiss Lajos Bereg megye korai történetéről írva kifejti, hogy a „tiszaháti rész a XIII. században magyar lakosságú volt, a mocsaras síkság és a hegyek alja vegyesen szláv és magyar. A tatárjárást követően települt be Beregszász német lakossággal. A hegyvidék benépesítése a XIII–XVI. század fordulóján indult meg Ilosvának és Bilkének vlach kenézek számára történt adományozásával. Ruszin telepítésekre az Árpád-korban még nincs adat.”¹⁶

A nyelvészek a neveket vallatva próbálnak tehát pontosítani a népeségtörténeti képen, de mint egyre több kutató bizonyítja, ennek nagyon sok buktatója van, nem árt tehát óvatosan kezelni a már bizonyítottnak vélt tételeket is. Hozzá kell ehhez tennünk, hogy önmagában egy név nyelvi eredete nem ad lehetőséget arra, hogy messzemenő következtetéseket vonjunk le a népesség összetételéről, legfeljebb a névadás mozzanatáról, a névadók nyelvi hovatarozásáról mondhatunk általa valamelyest biztosat.

3. A mai helynévanyagban találunk ugyan olyan elemeket is, amelyek sok évszázaddal korábbi idők történéseire is rávilágítanak, de nagy többségük a közelmúlt századok emlékét őrzi. A környezet változása a neven keresztül, a helynevek változásán át is tetten érhető. A Szernye-mocsárt lecsapolták, így értékes termőföldek, legelők keletkeztek a helyén. Ezek után jelentősen megváltozott a táj arculata, gazdasági felhasználása. A feljegyzések szerint a Gáti-tónak, Szernye-mocsárnak, Szernyei-lápnak s Nagy-tónak

¹⁴KRISTÓ GYULA: *Nem magyar népek a középkori Magyarországon*. Bp., 2003. 84.

¹⁵KNIEZSA ISTVÁN: *Helynév- és családnév-vizsgálatok*. Bp., 1938/2000. 412.

¹⁶KISS LAJOS. *Történeti vizsgálatok a földrajzi nevek körében*. Szerk. HEGEDŰS ATTILA. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Magyar Nyelvészeti Tanszékének Kiadványai 1. Piliscsaba, 1999. 235.

is nevezett tó 28701 hold területű volt, s az ármentesített területet a birtokosok között felosztották és eke alá vették.¹⁷

A Szernye-mocsár mellé települt falvak az idők folyamán együtt éltek a vidék természeti adottságaival: a lápos határban lévő sok folyó- és állóvízzel. A nagy kiterjedésű mocsár a falvak életének meghatározó tényezője volt, a lakosság halászzattal és az arra többnyire csak átmenetileg alkalmas területeken legeltetéssel foglalkozott. A mocsár lecsapolása hosszú ideig tartott: az 1860-as években kezdték, de még az 1930-as években is folytak munkálatok. Egész névbokrok őrzik ennek a folyamatnak – például Dercen település határában – a nyomát: *Kubik, Kubiknál, Kubik-gödör, Kubik-árok, Kis-töltés, Nagy-töltés*. Hasonlóan a vízvezető árkok nevei, például: *Gróf árka, Csalhó-árok, Bogár-árok, Mezsde-árok, Drenázs-árok, Drenázs-sánc, Drenázs-földek* stb.

Az állóvizek a mocsár lecsapolása után nagyrészt eltűntek, de neveiket továbbra is használják. Több település határában gyűjtöttem például *Tó* nevű szántóföldre vagy legelőre utaló adatot. Ezek egy része ma is vizesedésre hajlamos, de mezőgazdasági hasznosításra valamelyest már alkalmassá vált, ilyenek például: *Tó, Virágos-tó, Tó-rész, Tó alja, Tói lejáró, Tengeris-tó*. Megfigyelhető, hogy sok esetben ezek a nevek már teljesen a megváltozott jelentésnek megfelelően élnek a névhasználók nyelvében, pl. a *Tóba* hajtják az állatokat legelni, vagy éppen a *Tóba* mennek kapálni, a *Tengeris-tó* pedig azért viseli ezt a nevet, mert kukoricát, tengerit természetesen rajta.

A művelés és a megváltozott hasznosítás természetesen más vonatkozásban is tetten érhető. Így például az 1903-as kataszteri térképen feltüntetett *Kenderáztató* nevet ma már nem ismerik az adatközlők, illetve a kolhozosítás nyomán teljesen kivesztek az olyan helynevek, mint például a *Kisbirtokosok tagja*, hiszen a kisebb háztáji földeket is állami tulajdonba vették, s a kis parcellákat egybeszántották.

Megjelentek azonban az olyan nagyüzemi gazdálkodásra utaló helynevek, mint például a *Negyvenegy hektáros, Tizenhat hektáros, Huszonhét hektáros, Negyvenkilenc hektáros, Harminchat hektáros*, illetve *Első-, Második-, Harmadik-dűlő* stb., melyek között az adatközlők meglepően jól tudnak tájékozódni, s a földet művelők nyelvhasználatában ezek is beépültek a hagyományosnak mondható helynevek körébe.

4. A többnyelvű Kárpátalja kiváló lehetőséget kínál a nyelvi kölcsönhatások helynevekre gyakorolt befolyásának kutatására is. A nyelv dinamikus változása a helynevek rendszerében is szembevető változásokat idéz elő: a többnyelvűség a helynevekben is megjelenik, bár a szakemberek egy része

¹⁷LEHOCZKY TIVADAR. *Beregvármegye monográfiája*. Beregszász, 1918. 10.

úgy tartja, hogy a nevek változásra való hajlandósága általában nem nagy mértékű.

A terület a honfoglalástól 1918-ig a Magyar Királysághoz tartozott, ezt követően a nyelvi érintkezések jellegét az éppen aktuális államnyelvek jelentősen meghatározták az addig is többnyelvű területen. Kárpátalja 20. századi történelme rendkívül fordulatossá volt: hat különböző államhoz tartozott, és az egymást váltó államalakulatok más-más hivatalos nyelvet hoztak a mindennapokba. Ez természetes módon jelentős hatással volt a kárpátaljai magyar nyelvhasználók nyelvére, nyelvválasztási szokásaira, nyelvhasználatára is.¹⁸ Jelentős változást leginkább az egykori Szovjetunió nyelvi, gazdasági intézkedései hoztak: a szovjet éra jelentősen módosította a földművelés módszereit, átalakította a tulajdonviszonyokat, a hivatalos orosz (később ukrán) nyelv meghatározta a terület nyelvi képét. A helynevek változásában jól megragadható tendenciának mutatkozik az a jelenség, hogy a hivatalos névhasználat, illetve a térképekre írt helynevek presztízse felülírhatja a sokéves hagyományokat még egy sok tekintetben állandónak mondható rendszerben is.

4.1. A fentiek szemléltetésére a Szernye-mocsár vidékén végzett helynévgyűjtéséből, közelebbről Barkaszó község névanyagából merítem az alábbi példáimat. A településről 1881-ben Lehoczky Tivadar azt jegyezte fel, hogy magyar helység. Az adatközlők elmondása alapján arra lehet következtetni, hogy a szláv lakosság a 20. század elején még mindig csak kisebb számban volt jelen a községben, s a mára jelentősebb hányadú orosz és ukrán anyanyelvű lakosság nagy része az utóbbi évtizedekben települt Barkaszóra. (A lakosság lélekszáma 2001-ben Barkaszón 2236 fő, ebből 64,9% magyar, 12% ukrán, 21% roma nemzetiségű.)¹⁹ Az infrastrukturális, ipari fejlesztések és a vasúthálózat is nagy fordulatot hozott a településre, hiszen több állami létesítményt telepítettek a községbe, így például vasúti átrakódó helyet, nagyobb vasúti hivatalokat, katonai létesítményeket. Ezekbe az újabb munkakörökbe nagyrészt az állam delegálta a megfelelő szakképesítésű és többnyire orosz vagy ukrán ajkú dolgozókat: a település nyelvi képe a közelmúltban ennek révén is jelentősen módosult. Közel száz éve a szláv hivatalos nyelvi közeg befolyása alatt sajátos módon jelenik meg a nyelvi változás a helynevekben is.

4.2. A közelmúltban Póczos Rita végzett kutatásokat kétnyelvű helynévanyagot vizsgálva. A baranyai Sásdi járás német és magyar névállományának egészére vonatkozóan azt tapasztalta, hogy a névalkotás szabályrendszere megőrzi saját nyelvi karakterét mindkét nyelvben, annak ellenére,

¹⁸Ehhez lásd például CSERNICKÓ ISTVÁN szerk.: *Nyelvek, emberek, helyzetek. A magyar, ukrán és orosz nyelv használata a kárpátaljai magyar közösségben.* Ungvár, 2010.

¹⁹MOLNÁR JÓZSEF–MOLNÁR D. ISTVÁN: i. m., 83.

hogy adott esetben huzamos idejű együttélésről beszélhetünk.²⁰ Póczos Rita úgy látja, hogy „az átvételek arányát nagymértékben befolyásolják a presztízsvizonyok: a nyelvi szempontból magasabban lévő közösség élen jár a névadásban, míg az alacsonyabb presztízssú névhasználók hajlamosabbak a már meglévő helynevek átvételére. Vélhetően jelentős szerepe van a hivatalos szituációknak is a helynevek átvételében, fennmaradásában.”²¹ A kétnyelvű közösségek helynévrendszere változásának megragadásában nagyon fontosnak tartom azt a megállapítást is, miszerint a nevek beilleszkedése az átvevő nyelvbe különböző fokozatokban történhet. A nevek utóélete így a kétnyelvű névállomány körében egy integrációs skálán képzelhető el, melynek „két végpontját egyrészt azok a nevek alkotják, amelyek a beilleszkedés során semmilyen változást nem szenvedtek el, másrészt pedig azok, amelyek fonológiai és szemantikai szerkezete is változik.”²²

4.3. Barkaszó helynévanyagának feldolgozása során orosz, illetve ukrán eredetű helyneveket is feljegyeztem a nagyrészt magyar anyanyelvű vagy éppen kétnyelvű adatközlőktől. Ezek a nevek arról tanúskodnak, hogy valóban felfedezhető egyfajta változási irány a nevek életében, a nyelvi együttélés fokozatai kézzelfoghatóan megmutatkoznak a helynevek példáján is.

A hivatalos nyelv hatása és az infrastrukturális változások jelentősen változtattak a település nyelvi képén. Az általam gyűjtött nyelvi korpuszban a helynevek csupán egy bizonyos nyelvi szintéren jelennek meg, s véleményem szerint ez azt is mutathatja, hogy a nyelvi együttélés egyelőre nem hozta magával azokat a helynévrendszertani változásokat, melyek a több száz éves együttélés következményeként adathatók, például a fent említett Sásdi járásban a német–magyar kétnyelvű határnevek esetében. Póczos Rita megjegyzi, hogy a népességi viszonyok vizsgálatában főként a határnevek keletkezéstörténeti vizsgálatára érdemes hagyatkozni, hiszen ezek a nevek a társadalmi változások iránt érzékenyebbek, és adminisztratív eszközökkel kevésbé rögzítettek.²³ Ebből a szempontból is érdemes tehát végiggondolni a Barkaszón gyűjtött helynévanyag rétegeit. A vizsgált névállományban összesen huszonnyolc objektumnak van valamilyen nem magyar nyelvű előnyelvi változata. Ezek közül csak az alábbi neveknek nincsen magyar megfelelője, tehát az orosz vagy ukrán eredetű név magyar megfelelő nélkül használatos a magyar anyanyelvűek körében is: *Báza*, *Komplex*, *Perejezd*, *Pereválka*, *Propárka*, *Topoly*. E nevek mindegyike valamilyen létesítményt jelöl, melyeket az utóbbi néhány évtizedben építettek (katonai épületek és azok kör-

²⁰PÓCZOS RITA. *Nyelvi érintkezés és a helynévrendszerek kölcsönhatása*. Debrecen, 2010. 171.

²¹PÓCZOS RITA: i. m., 172.

²²Uo.

²³PÓCZOS RITA: i. m., 172.

nyéke, vasúti átjárók, egyéb vasúti közlekedéshez kapcsolódó helyek nevei). Csupán egy-két esetben találkozunk olyan helynévalakokkal, melyekben szó szerkezeti szinten kapcsolódik össze a magyar és szláv névrész, például: *Szernyi perejezd*, *Szilpós bolt*. Ezek a fent említett skála fokozatainak már egy újabb szintet képviselhetnek ugyan, de számuk egyelőre elenyésző.

Összesen tizenöt olyan nem magyar nyelvű helynevet találtam a településen, melyek közvetlenül a közelmúlt földművelési változásaihoz, infrastrukturális átalakuláshoz köthetők. A korábban említetteken kívül ilyen a *Csájna*, *Dohánécs*, *Drinázs*, *Kormocsnyij Komplex ~ Promészlovéj Komplex ~ Péemka*, *Fermá*, *Sztáncijá* stb. Ezek közül némelyiknek van magyar nyelvű megfelelője is. Mindössze hat olyan nem magyar külterületi nevet tartalmaz a gyűjtésem, mely a fontosabb határpontokat nevezi meg orosz vagy ukrán nyelven. Ezek a leggyakrabban használt határnevek köréből kerülnek ki, főképpen folyók, erdők megnevezései. Egy részük csupán hangtani változáson ment keresztül a nyelvi integráció során: *Csenik* 'Ченік', *Feruská* 'Ферушка', *Gerzsenovo* 'Герженово', *Potyik* 'Потік', *Vészokonáberezsnéj kánál* 'Високонабережний Канал', *Pod Ráfájlovom* 'под Рафайловом'. A település belterületén az utcaneveken kívül csak a malomnak és a romaterlepnek van orosz, illetve ukrán megfelelője: *Sztáréj mlén* 'Старий Млин' ~ *Melnicjá* 'Мелниця', *Cigánszkij tábir* 'Циганський табір' ~ *Tábir* 'Табір'. Az utcanevek: *Vulécjá Borkányuká* 'вулиця Борканюка', *Vulécjá Peremohé* 'вулиця Перемоги' ~ *Ulicá Pobedö* 'улиця Победы', *Náberezsná ~ Vulécjá Náberezsnája* 'вулиця Набережная', *Tám de hodéty cseredá* 'Там де годить череда', *Zalznodorozsná* 'Залізнодорожна'.

A többnyelvű vidékek névrendszereiben megfigyelhető összefüggések felderítése jelentős hozzáadékkal kecsegteti a nyelvészeket: a régiség névadására, nyelvi jellegzetességeire is fényt deríthet, sőt akár a nyelvi prognózis, nyelvi tervezés bizonytalan talaján is kapaszkodókat nyújthat. Ha nem is éles határvonalak mentén, de tetten érhetők benne azok a nyelvi állomások, melyek a többnyelvű közösségek nyelvi változási folyamatait jellemzik. Az általam példaként felhozott Barkaszó település ebben a folyamatban egy kezdeti változási állapotot mutat, míg például a Póczos Rita által vizsgált kétnyelvű települések helynévrendszerei az interferenciajelenségek magasabb befolyását tükrözik. A Szernye-mocsár vidéke a további vizsgálódások szempontjából mindenképpen szerencsés kutatási területnek mondható, hiszen éppen a magyar–szláv nyelvhatáron fekvő kisebb települések azok, melyek nyelvében a kölcsönhatás fokozatainak színes skálája megragadható.